

# SỬA ĐỔI, BỔ SUNG HIẾN PHÁP PHỤC VỤ CHO SẮP XẾP CÁC ĐƠN VỊ HÀNH CHÍNH, SẮP XẾP, TÍNH GỌN BỘ MÁY NHÀ NƯỚC THEO CHỦ TRƯỞNG CỦA ĐẢNG

VŨ VĂN NHIÊM

Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh

Ho Chi Minh City University of Law

Email: vvnhiem@hcmulaw.edu.vn

## Tóm tắt

Bài viết này không đi sâu vào việc phân tích sự cần thiết, nội dung, ý nghĩa của việc sắp xếp tổ chức bộ máy nhà nước theo hướng tinh gọn, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả theo chủ trương của Đảng hiện nay, mà tập trung phân tích về việc sửa đổi, bổ sung Hiến pháp năm 2013 phục vụ việc sắp xếp, tinh gọn bộ máy nhà nước, đặc biệt là việc sắp xếp lại các đơn vị hành chính cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã, làm rõ việc nào cần sửa đổi, bổ sung Hiến pháp, việc nào chưa nhất thiết phải sửa đổi, bổ sung Hiến pháp hiện hành.

**Từ khóa:** Hiến pháp; sửa đổi, bổ sung Hiến pháp; cấp huyện; đơn vị hành chính; chính quyền địa phương; cấp chính quyền địa phương

## Abstract

This article does not delve into analyzing the necessity, content, and significance of restructuring the state apparatus towards streamlining, efficiency, effectiveness, and performance as per the current directives of the Communist Party. Instead, it focuses on the amendment and supplementation of the 2013 Constitution to facilitate the restructuring and streamlining of the state apparatus, particularly the reorganization of administrative units at the provincial, district, and commune levels. The study clarifies which aspects require constitutional amendments and supplements and which aspects do not necessarily need modifications to the existing Constitution.

**Keywords:** Constitution; amendment and supplementation of the Constitution; district level; administrative units; local government; levels of local government

**DOI:** <https://doi.org/10.70236/tckhplvn.237>

**Ngày nhận bài:** 10/03/2025

**Ngày duyệt đăng:** 26/03/2025

Thực hiện Kết luận số 121-KL/TW, ngày 24/01/2025 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tổng kết Nghị quyết số 18-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã ban hành Kết luận số 126-KL/TW ngày 14/2/2025 (KL 126), Kết luận số 127-KL/TW ngày 28/2/2025 (KL 127) về triển khai nghiên cứu, đề xuất tiếp tục sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị. Đây là những hoạt động chính trị mang tính thời sự, thu hút nhiều ý kiến của các học giả, những người hoạt động thực tiễn. Để phục vụ cho việc sắp xếp đó, KL 127 đã chỉ rõ cần “Rà soát, sửa đổi, bổ sung các quy định của Đảng, Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước”, giao Đảng ủy Quốc hội chủ trì, phối hợp với Đảng ủy Chính phủ chỉ đạo Đảng ủy Ủy ban Pháp luật và Tư pháp, Đảng ủy Bộ Tư pháp và các cơ quan liên quan nghiên cứu việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp với phạm vi là các vấn đề về tổ chức

bộ máy của hệ thống chính trị, thời gian hoàn thành việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp chậm nhất ngày 30/6/2025; giao Đảng ủy Chính phủ, Đảng ủy Quốc hội (theo phạm vi, lĩnh vực) chủ trì, chỉ đạo Đảng ủy Bộ Tư pháp, Đảng ủy Ủy ban Pháp luật và Tư pháp và các cơ quan liên quan nghiên cứu, đề xuất sửa đổi, bổ sung các luật, các văn bản pháp luật có liên quan, hoàn thành sửa đổi, bổ sung pháp luật chậm nhất ngày 30/6/2025.

Theo kinh nghiệm của các nước, quá trình phát triển luôn đòi hỏi những cải cách đôi khi khó khăn.<sup>1</sup> Tuy nhiên, bài viết này không đi sâu vào việc phân tích sự cần thiết, nội dung của việc tiếp tục sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, bộ máy nhà nước trong thời gian tới, mà chỉ tập trung phân tích sửa đổi, bổ sung Hiến pháp năm 2013 phục vụ việc sắp xếp, tinh gọn bộ máy nhà nước, đặc biệt là việc sắp xếp lại các đơn vị hành chính cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã, làm rõ việc nào cần sửa đổi Hiến pháp, việc nào chưa cần sửa đổi Hiến pháp năm 2013 hiện hành.

### **1. Chủ trương “Xây dựng đề án sáp nhập một số đơn vị hành chính cấp tỉnh, không tổ chức cấp huyện, tiếp tục sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã”**

Khoản 1 Điều 110 Hiến pháp năm 2013 quy định: “Các đơn vị hành chính của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam được phân định như sau: Nước chia thành tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương; Tỉnh chia thành huyện, thị xã và thành phố thuộc tỉnh; thành phố trực thuộc trung ương chia thành quận, huyện, thị xã và đơn vị hành chính tương đương; Huyện chia thành xã, thị trấn; thị xã và thành phố thuộc tỉnh chia thành phường và xã; quận chia thành phường. Đơn vị hành chính – kinh tế đặc biệt do Quốc hội thành lập”. Chủ trương “Xây dựng đề án sáp nhập một số đơn vị hành chính cấp tỉnh, không tổ chức cấp huyện, tiếp tục sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã” có thể phân tách thành ba nội dung cấu thành: (i) sáp nhập một số đơn vị hành chính cấp tỉnh; (ii) không tổ chức cấp huyện; và (iii) tiếp tục sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã. Đối với nội dung (i) (sáp nhập một số đơn vị hành chính cấp tỉnh) và (iii) (tiếp tục sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã) thì không cần phải sửa đổi Hiến pháp, bởi lẽ Hiến pháp không quy định về con số, hay dải con số (biên độ) cụ thể về số lượng đơn vị hành chính cấp tỉnh và số lượng đơn vị hành chính cấp xã. Nói cách khác, việc điều chỉnh tăng hay giảm số lượng các đơn vị hành chính cấp tỉnh và số lượng các đơn vị hành chính cấp xã phù hợp với Khoản 1 Điều 110 Hiến pháp năm 2013, tức là không cần phải sửa đổi, bổ sung Hiến pháp.

Đối với nội dung (ii) về việc không tổ chức cấp huyện theo quy định tại KL 127, có thể được hiểu theo hai cách khác nhau:

1 Eugene Tan Kheng Boon, “From Third World to First World: Law and policy in Singapore’s urban transformation and integration”, *Vietnamese Journal of Legal Sciences*, Vol. 01(2), 2020, tr. 96-114, <https://doi.org/10.2478/vjls-2020-0012>.

## 2.1. “Không tổ chức cấp huyện” được hiểu là “không tổ chức đơn vị hành chính cấp huyện”

Nêu thuật ngữ “cấp huyện” ở đây (trong quy định tại KL 127) được hiểu là “đơn vị hành chính cấp huyện” như cách hiểu phổ biến trên các diễn đàn, các phương tiện truyền thông hiện nay,<sup>2</sup> thì rõ ràng phải sửa đổi Hiến pháp. Nếu hiểu theo nghĩa không tổ chức cấp huyện về phương diện hành chính, nước ta sẽ không còn đơn vị hành chính cấp huyện, điều này không phù hợp với khoản 1 Điều 110 Hiến pháp năm 2013. Nếu hiểu theo cách trên, khoản 1 Điều 110 Hiến pháp năm 2013 có thể sửa đổi thành:

“Các đơn vị hành chính của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam được phân định như sau:

Nước chia thành tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương;

Tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương chia thành xã, thị trấn, phường.

Đơn vị hành chính – kinh tế đặc biệt do Quốc hội thành lập”.

## 2.2. “Không tổ chức cấp huyện” được hiểu là “không tổ chức cấp chính quyền địa phương ở cấp huyện”

Ngoài cách hiểu phổ biến như mục a ở trên, hiện nay có một số nhà nghiên cứu hiểu theo hướng “không tổ chức cấp huyện” nghĩa là “không tổ chức cấp chính quyền địa phương ở cấp huyện”.<sup>3</sup>

Thuật ngữ “cấp huyện” trong quy định tại KL 127 có thể được hiểu theo một nghĩa khác: bỏ cấp huyện không có nghĩa là bỏ “đơn vị hành chính

2 VD: Hà Phong, “Chính quyền địa phương 2 cấp: Đề xuất mô hình cấp cơ sở gồm xã, thị xã, thành phố, nội đô”, *Báo Mới*, 2025, <https://baomoi.com/chinh-quyen-dia-phuong-2-cap-de-xuat-mo-hinh-cap-co-so-gom-xa-thi-xa-thanh-pho-noi-do-r51668629.epi>, truy cập ngày 6/3/2025; Lê Hiệp, “Nếu bỏ cấp huyện chắc chắn phải sửa Hiến pháp”, *Báo Thanh niên*, 2025, <https://thanhnien.vn/neu-bo-cap-huyen-chac-chan-phai-sua-hien-phap-185250228100321173.htm>, truy cập ngày 6/3/2025; Đ. Minh - N. Thảo, “Chủ tịch Quốc hội: Nghiên cứu sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp liên quan tổ chức bộ máy”, *Báo Mới*, 2025, <https://baomoi.com/chu-tich-quoc-hoi-nghien-cuu-sua-doi-bo-sung-mot-so-dieu-cua-hien-phap-lien-quan-to-chuc-bo-may-r51629165.epi>, truy cập ngày 6/3/2025; Luân Dũng, “Sẽ rà soát, đề xuất sửa đổi quy định liên quan định hướng bỏ cấp huyện, sáp nhập một số tỉnh”, *Báo Mới*, 2025, <https://baomoi.com/se-ra-soat-de-xuat-sua-doi-quy-dinh-lien-quan-dinh-huong-bo-cap-huyen-sap-nhap-mot-so-tinh-r51627893.epi>, truy cập ngày 6/3/2025; Lê Bảo, “Khẩn trương nghiên cứu sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp về tổ chức bộ máy”, *Báo Mới*, 2025, <https://baomoi.com/khan-truong-nghien-cuu-sua-doi-bo-sung-mot-so-dieu-cua-hien-phap-ve-to-chuc-bo-may-r51632375.epi>, truy cập ngày 6/3/2025; Khuê An, “Định hướng sáp nhập tỉnh, bỏ cấp huyện: Bảo đảm bộ máy từ Trung ương tới cơ sở hoạt động hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả”, *Báo điện tử Pháp luật Việt Nam*, 2025, <https://baophapluat.vn/dinh-huong-sap-nhap-tinh-bo-cap-huyen-bao-dam-bo-may-tu-trung-uong-toi-co-so-hoat-dong-hieu-nang-hieu-luc-hieu-qua-post541484.html>, truy cập ngày 6/3/2025; Lê Thoa, “Bỏ cấp huyện: Bước đột phá tư duy nền hành chính”, *Báo Mới*, 2025, <https://baomoi.com/bo-cap-huyen-buoc-dot-pha-tu-duy-nen-hanh-chinh-r51630642.epi>, truy cập ngày 6/3/2025; Lê Hiệp, “GS Trần Ngọc Đường, ‘Sáp nhập tỉnh, bỏ cấp huyện là phù hợp’”, *Báo Thanh niên*, 2025, <https://thanhnien.vn/bo-chinh-tri-ban-bi-thu-nghien-cuu-bo-cap-huyen-sap-nhap-mot-so-tinh-185250219124927544.htm>, truy cập ngày 6/3/2025; Nguyễn Hoàng, “Bộ Chính trị, Ban Bí thư: Nghiên cứu bỏ cấp huyện, sáp nhập một số tỉnh”, *Báo điện tử Chính phủ*, 2025, <https://xaydungchinhachsach.chinhphu.vn/bo-chinh-tri-yeu-cau-nghien-cuu-bo-cap-huyen-sap-nhap-mot-so-don-vi-hanh-chinh-cap-tinh-11925021915520296.htm>, truy cập ngày 6/3/2025.

3 Anh Văn, “Bỏ cấp huyện, địa danh quận huyện có bị xóa sổ?”, *Báo Mới*, 2025, <https://baomoi.com/bo-cap-huyen-dia-danh-quan-huyen-co-bi-xoa-so-r51630959.epi>, truy cập ngày 6/3/2025.

cấp huyện” theo quy định tại khoản 1 Điều 110 Hiến pháp năm 2013.

Có thể thấy, chủ trương “Xây dựng đề án sáp nhập một số đơn vị hành chính cấp tỉnh, không tổ chức cấp huyện, tiếp tục sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã” quy định ngay ở đầu Phần II – Nội dung, tiến độ thực hiện của KL 127 như sau: hai nội dung (i) sáp nhập một số đơn vị hành chính cấp tỉnh; (iii) tiếp tục sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã đều có cụm từ “đơn vị hành chính” trước cụm từ “cấp tỉnh” và “cấp xã”; còn ở nội dung (ii) thì không có cụm từ “đơn vị hành chính” mà là “không tổ chức cấp huyện”. Mặt khác, trong Phần I (Mục tiêu, yêu cầu) của KL 127 quy định: “2. Nghiên cứu định hướng sáp nhập một số đơn vị cấp tỉnh, không tổ chức cấp huyện, sáp nhập một số đơn vị cấp xã; thực hiện mô hình địa phương hai cấp (tổ chức đảng, chính quyền, đoàn thể) bảo đảm tinh gọn, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả” cũng không có cụm từ “đơn vị hành chính” trước cụm từ “cấp huyện”; Tuy nhiên, quy định trong Phần I này, trước cụm từ “cấp tỉnh” và “cấp xã” cũng không phải là cụm từ “đơn vị hành chính” như quy định trong Phần II, mà là cụm từ “đơn vị”. Như thế, ngay trong KL 127, cách thể hiện về từ ngữ cũng không thật sự thống nhất với nhau.

Điều 111 Hiến pháp 2013 quy định: “1. Chính quyền địa phương được tổ chức ở các đơn vị hành chính của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. 2. Cấp chính quyền địa phương gồm có Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân được tổ chức phù hợp với đặc điểm nông thôn, đô thị, hải đảo, đơn vị hành chính – kinh tế đặc biệt do luật định”.

Khi đọc Điều 111, cần phân biệt hai thuật ngữ “chính quyền địa phương” (trong khoản 1) và “cấp chính quyền địa phương” (trong khoản 2): Theo Hiến pháp, chính quyền địa phương được tổ chức ở các đơn vị hành chính, còn “cấp chính quyền địa phương” (gồm có Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân) được tổ chức phù hợp với đặc điểm nông thôn, đô thị, hải đảo, đơn vị hành chính – kinh tế đặc biệt. Một điểm cần chú ý là không phải đơn vị hành chính nào hay đơn vị hành chính – kinh tế đặc biệt nào cũng nhất thiết phải tổ chức “cấp chính quyền địa phương”, mà việc này do Quốc hội quy định trong Luật. Mặt khác, cũng cần phân biệt “cấp chính quyền địa phương” với “đơn vị hành chính”. Cấp chính quyền địa phương (gồm có Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân) được tổ chức phù hợp với đặc điểm nông thôn, đô thị, hải đảo, đơn vị hành chính – kinh tế đặc biệt, còn đơn vị hành chính là đơn vị được phân chia (phân vạch) trên lãnh thổ của quốc gia để tổ chức thi hành Hiến pháp, luật, các văn bản của cơ quan nhà nước cấp trên và quản lý nhà nước ở địa phương; đơn vị hành chính là cơ sở để thiết lập “chính quyền địa phương” hoặc “cấp chính quyền địa phương”. Cần nhắc lại rằng Hiến pháp không trực tiếp quy định cấp chính quyền địa phương được tổ chức ở đâu mà “nhường quyền” cho luật (do luật định).

Nói cách khác, đơn vị hành chính nào tổ chức cấp chính quyền địa phương do Quốc hội quy định trong văn bản luật.

Như thế, việc KL 127 quy định “không tổ chức cấp huyện” có thể được hiểu là không tổ chức “cấp chính quyền địa phương” ở đơn vị hành chính cấp huyện, chứ không phải là xóa bỏ đơn vị hành chính cấp huyện. Khi không tổ chức cấp chính quyền cấp huyện, lúc đó mô hình của nước ta là mô hình địa phương hai cấp chính quyền (tổ chức đảng, chính quyền, đoàn thể) ở cấp tỉnh và cấp xã, đúng theo quy định tại KL127. Lưu ý là khi không tổ chức cấp chính quyền địa phương ở đơn vị hành chính cấp huyện, có nghĩa là không tổ chức Hội đồng nhân dân, nhưng vẫn có chính quyền địa phương (theo khoản 1 Điều 111 Hiến pháp 2013). Hiện nay, trường hợp Quốc hội có quy định về việc không tổ chức cấp chính quyền địa phương tại đơn vị hành chính cụ thể thì chính quyền địa phương ở đơn vị hành chính đó là Ủy ban nhân dân (Khoản 1 Điều 2 Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2025). Như vậy, cấp huyện không còn cấp chính quyền như hiện nay (Luật tổ chức Chính quyền địa phương năm 2025 quy định thành lập cấp chính quyền ở đơn vị hành chính 3 cấp: cấp tỉnh, cấp huyện và cấp xã<sup>4</sup>) nhưng đơn vị hành chính cấp huyện vẫn còn và theo quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015, chính quyền địa phương ở đơn vị hành chính cấp huyện đó là Ủy ban nhân dân (tên gọi là Ủy ban nhân dân). Như thế, các huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh, thành phố trong thành phố trực thuộc trung ương vẫn giữ tên địa danh.

Trong trường hợp này sẽ không phải sửa đổi Hiến pháp, Cụ thể hơn, nếu định hướng của Đảng muốn cơ quan hành chính trên địa bàn cấp huyện tổ chức gọn, nhẹ, không gọi tên là Ủy ban nhân dân, thì sửa đổi Luật tổ chức Chính quyền địa phương 2025.

Qua phân tích ở trên, tác giả nhận thấy rằng chủ trương của Đảng về việc sắp xếp các đơn vị hành chính (và cấp trung gian) sắp tới đối với các cấp tỉnh và cấp xã đã thể hiện rất rõ là: *sáp nhập một số đơn vị hành chính cấp tỉnh và tiếp tục sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã*; đối với cấp huyện, vẫn còn bỏ ngỏ với hai khả năng. Một là bỏ đơn vị hành chính cấp huyện. Hai là, có thể chỉ bỏ cấp chính quyền địa phương ở cấp huyện, tức là không tổ chức Hội đồng nhân dân ở cấp huyện, vẫn tổ chức Ủy ban nhân dân cấp huyện, nhưng sẽ tổ chức, sắp xếp lại Ủy ban nhân dân cấp này theo hướng tinh gọn hơn tinh gọn, hiệu năng, hiệu lực và hiệu quả với tính chất là cấp hành chính, có vai trò như “cánh tay nối dài” của cơ quan hành chính cấp trên (cấp tỉnh) trên địa bàn huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh, thành phố thuộc thành phố trực thuộc trung ương.

4 Khoản 1 Điều 2 Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2025.

### **3. Việc tinh gọn hệ thống Tòa án, Viện kiểm sát ở địa phương theo định hướng không tổ chức cấp huyện**

Đối với Tòa án, Hiến pháp 2013 quy định “Tòa án nhân dân gồm Tòa án nhân dân tối cao và các Tòa án khác do luật định” (khoản 2 Điều 102). Đối với Viện kiểm sát, Hiến pháp 2013 quy định “Viện kiểm sát nhân dân gồm Viện kiểm sát nhân dân tối cao và các Viện kiểm sát khác do luật định” (khoản 2 Điều 107). Như vậy, việc sắp xếp hệ thống Tòa án, Viện kiểm sát ở địa phương theo định hướng không tổ chức cấp huyện không cần phải sửa đổi, bổ sung Hiến pháp. Nhân đây cũng nói thêm rằng, Hiến pháp năm 2013 đã mở đường cho việc cải cách tư pháp theo hướng tổ chức hệ thống Tòa án (và Viện Kiểm sát) không gắn với đơn vị hành chính, mà Tòa án tổ chức theo cấp xét xử (thẩm quyền xét xử) theo cụm (khu vực). Điều 5 (Luật Tổ chức Tòa án nhân dân 2014), Điều 6 (Luật Tổ chức Tòa án nhân dân 2024) đều đã quy định các Tòa án nhân dân được tổ chức độc lập theo thẩm quyền xét xử.

### **4. Xây dựng đề án về tiếp tục sắp xếp tổ chức Quân đội, tổ chức Công an**

Về việc sắp xếp tổ chức Quân đội, theo KL 127, Quân ủy Trung ương căn cứ Kết luận số 126 chủ trì, phối hợp với các cơ quan có liên quan chỉ đạo nghiên cứu, xây dựng kế hoạch tiếp tục sắp xếp tổ chức Quân đội phù hợp, trong đó có tổ chức của cơ quan quân sự cấp huyện. Như vậy, đề án về tiếp tục sắp xếp tổ chức Quân đội không nhất thiết dẫn đến nhu cầu sửa đổi, bổ sung Hiến pháp.

Về việc sắp xếp tổ chức Công an, theo KL 127, Đảng ủy Công an Trung ương chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan và các tỉnh ủy, thành ủy lãnh đạo, chỉ đạo triển khai Đề án tổ chức Công an 3 cấp, không tổ chức Công an cấp huyện. Đề án tổ chức Công an không nhất thiết dẫn đến nhu cầu sửa đổi, bổ sung Hiến pháp.

### **Kết luận**

*Thứ nhất*, chủ trương “Xây dựng đề án sáp nhập một số đơn vị hành chính cấp tỉnh, không tổ chức cấp huyện, tiếp tục sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã” có thể dẫn đến 2 hướng: a, “Không tổ chức cấp huyện” được hiểu là “không tổ chức đơn vị hành chính cấp huyện”. Căn cứ vào tinh thần, nội dung các văn bản của Đảng, nhất là KL 126, KL 127 và việc đang triển khai thực hiện việc sắp xếp, tinh gọn một số cơ quan, tổ chức trong bộ máy nhà nước và hệ thống chính trị hiện nay, định hướng này đang được thể hiện rõ nét. Theo quan sát của chúng tôi, đa số các ý kiến trên các phương tiện thông tin đại chúng hiểu theo hướng này. Theo hướng này thì cần sửa đổi Điều 110 Hiến pháp năm 2013; b, “Không tổ chức cấp huyện” được hiểu là “không tổ chức cấp chính quyền địa phương ở cấp huyện”. Với hướng

này, có thể sắp xếp lại, nhưng không “xóa bỏ” đơn vị cấp huyện, ở mỗi cấp huyện vẫn tồn tại chính quyền địa phương với sự hiện diện của cơ quan hành chính, nhưng không tổ chức Hội đồng nhân dân. Hướng này ít người hiểu hơn và nếu thực hiện theo hướng này có vẻ như việc đổi mới ít mạnh mẽ, nửa vời. Với cách hiểu theo hướng này thì không nhất thiết phải sửa đổi, bổ sung Hiến pháp. Cũng cần nói thêm rằng quy định của Hiến pháp năm 2013 hiện nay về “chính quyền địa phương” và “cấp chính quyền địa phương” không dễ hiểu và có phần “trúc trắc”. Trong thời gian tới, khi điều kiện thích hợp, cần sửa Hiến pháp ở một mức độ lớn hơn, toàn diện hơn và cần thực hiện theo quy trình chặt chẽ, bởi Hiến pháp là luật cơ bản của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

*Thứ hai*, việc tinh gọn hệ thống Tòa án, Viện kiểm sát ở địa phương theo định hướng không tổ chức cấp huyện không nhất thiết dẫn đến việc phải sửa đổi, bổ sung Hiến pháp.

*Thứ ba*, việc xây dựng đề án về tiếp tục sắp xếp tổ chức Quân đội, tổ chức Công an không nhất thiết dẫn đến việc phải sửa đổi, bổ sung Hiến pháp. ●

### Tài liệu tham khảo

- [1] Khuê An, “Định hướng sáp nhập tỉnh, bỏ cấp huyện: Bảo đảm bộ máy từ Trung ương tới cơ sở hoạt động hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả”, *Báo điện tử Pháp luật Việt Nam*, 2025 [trans: Khue An, “Orientation for merging provinces and abolishing district-level government: Ensuring an efficient, effective, and functional administrative system from central to local levels”, *Vietnam Law Electronic Newspaper*, 2025]
- [2] Lê Bảo, “Khẩn trương nghiên cứu sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp về tổ chức bộ máy”, *Báo Mới*, 2025 [trans: Le Bao, “Urgent study on amending certain provisions of the Constitution related to the state apparatus”, *New Newspaper*, 2025]
- [3] Eugene Tan Kheng Boon, “From Third World to First World: Law and policy in Singapore’s urban transformation and integration”, *Vietnamese Journal of Legal Sciences*, Vol. 1(2), 2020, <https://doi.org/10.2478/vjls-2020-0012>
- [4] Luân Dũng, “Sẽ rà soát, đề xuất sửa đổi quy định liên quan định hướng bỏ cấp huyện, sáp nhập một số tỉnh”, *Báo Mới*, 2025 [trans: Luan Dung, “Reviewing and proposing amendments to regulations on the orientation of abolishing district-level government and merging provinces”, *New Newspaper*, 2025]
- [5] Lê Hiệp, “GS Trần Ngọc Đường, ‘Sáp nhập tỉnh, bỏ cấp huyện là phù hợp’”, *Báo Thanh niên*, 2025 [trans: Le Hiep, “Prof. Tran Ngoc Duong: ‘Merging provinces and abolishing district-level government is appropriate’”, *Thanh Nien Newspaper*, 2025]
- [6] Lê Hiệp, “Nếu bỏ cấp huyện chắc chắn phải sửa Hiến pháp”, *Báo Thanh niên*, 2025 [trans: Le Hiep, “If district-level government is abolished, the Constitution must be amended”, *Thanh Nien Newspaper*, 2025]
- [7] Nguyễn Hoàng, “Bộ Chính trị, Ban Bí thư: Nghiên cứu bỏ cấp huyện, sáp nhập một số tỉnh”, *Báo điện tử Chính phủ*, 2025 [trans: Le Hiep, “Politburo and Secretariat: Studying the abolition of district-level government and the merger of certain provinces”, *Government e-newspaper*, 2025]
- [8] Đ. Minh – N. Thảo, “Chủ tịch Quốc hội: Nghiên cứu sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp liên quan tổ chức bộ máy”, *Báo Mới*, 2025 [trans: D. Minh – N. Thao, “National assembly chair: Studying amendments to the Constitution regarding the state apparatus”, *New Newspaper*, 2025]
- [9] Hà Phong, “Chính quyền địa phương 2 cấp: Đề xuất mô hình cấp cơ sở gồm xã, thị xã, thành phố, nội đô”, *Báo Mới*, 2025 [trans: Ha Phong, “Two-tier local government: Proposal for a basic model including communes, towns, cities, and urban areas”, *New Newspaper*, 2025]